

biết cũng như n m đ c mùi chiến tranh bom đ n, và đám da tr ng giàu có đa s . B n này r t mu n biết và nhìn t n m t con đ ng mà Hoa K , nói là đã oanh t c m t s bom đ n, nhi u h n s l ng đ s đ ng trong th i đ nhi th chiến nh ng v n không ngăn n i ng i và quân đ ng B c Vi t vào Nam.

Vi c đ ra k ho ch “ m i năm du l ch “ 1995-2005 “ c a Võ văn Kiệt t i ngh đ nh s 307 ngày 24-5-1995, cũng là m t trong nh ng s sao y b n chánh c a Trung C ng, vì th y Đ ng ti u Bình đã thành công, khi xây đ ng các khu du l ch và công nghi p t i Th m Quy n, H i Nam, Th ng H i.. T đó Hà N i đã b t ch p th c t , v n h ng h n chuyên, b h ng t b c ngân sách qu c gia, đ xây đ ng nhà máy l c đ u Dung Qu t và thành ph V n T ng, t i Qu ng Tín-Qu ng Ngãi, tr c s mai m a c i ch c a th gi i. Kh p n c n i nào cũng t ch c các tour du l ch, đ h t b c và tuyên truy n b m t son ph n m i c a VN xã nghĩa. Ngay ch n kh ho cò gáy nh mi n gi i tuy n năm nào trong t nh Qu ng Tr , cũng có m t tour du l ch, t C a Vi t lên t i Khe Sanh, Tà C n, C u Treo DakRong, ngã ba QL9 và đ ng mìn HCM, g i là The Demilitarized zone tour, th ng vi t t là D.M.Z. M c đích đ đ ng qu ng cáo các chiến l i ph m th i chiến tranh và cái g i là nghĩa trang li t sĩ Tr ng S n, mà theo thân nhân c a ng i quá c , trong hòm ch có cát-đ t mà thôi.

Có đ c tr ng thiên ký s “ Đ ng đi không t i “ c a nhà văn VC h i chánh là Xuân Vũ, hay đã làm lính VNCH, m i c m nh n đ c cái ý v kh nh c cùng t n c a cu c chiến Đông D ng l n 2 (1955-1975), do Đ tam qu c t c ng s n ch x ng, qua vai trò tên lính t n ph ng đánh m n là Vi t C ng. Trong cuộc chiến vô nghĩa phi lý này, m t tr n t i Tr ng S n, đã là m chôn h ng v n t sĩ c a c hai phía. Nh ng đ a danh nh Đ c pháo c t, Đ i không tên, Sông A-V ng, Lũng Gi ng, Khe Sanh, Dakto, A-Shau, Ia-Drang, Pleime, Đ c C .. ra t n mi n B c, càng lúc càng tr n nên kh c li t, khi nó chính th c tr thành con đ ng chiến l c đ B c Vi t xâm lăng VNCH. Su t th i gian chiến tranh, Võ Nguyên Giáp qua t cách Đ i T ng t ng t l nh quân đ i VC, đã t ng tuyên b v i báo chí qu c t , là h n s đ t r i Tr ng S n, dù ph i đem gi t h t thanh niên nam n mi n b c. Cho nên không l khi th y Xuân Vũ nói “ m ng ng i lá r ng “, đ vi t v th m k ch Đ ng Đi Không T i, c a m t s cán binh b đ i h i k t năm nào.

Tháng 11-1997, Võ nguyên Giáp khoe thành tích Bát Quái Đ , t c là đ ng Tr ng S n 559, do Đnh Đ c Thi n và Đ ng Sĩ Nguyên l n l t ch huy su t cu c chiến t 1960-1975. Ngày x a th gi i đui mù vì b b n trí th c khoa b ng, cha-s , mi n nam tuyên truy n l t l ng, nên ch ng bao gi th y đ c hình nh b đ i c ng s n “ sinh b c t nam “, khi t v t vĩ tuy n 17, vào đ ng mìn HCM, đ t n công c ng chiến m Mi n Nam thanh bình no m, nh h đã th y t i bán đ o Tri u Tiên, vào tháng 6-1950, qua cu c chiến Cao Ly. Nh ng biết s m hay mu n cũng gi ng nhau, vì ngày nay trên kh p n o đ ng Tr ng S n năm c , t B c Vi t vào t i Ph c-Bình Long, h ng ngày đã có h ng v n ngu i Vi t , đoi rách b chữa súng có g n mã t u sau l ng, đ b t h làm nghĩa v lao đ ng. Cũng qua cái hình nh đau th ng này, đã làm

cho m i ng i trong cu c c a c hai phía, ch t nh t i nh ng cô gái Tr ng S n năm nào, luôn m i ngóng các chàng lính tr n có l n đã đi vào con tim c a h . Đ r i t đó t i nay, tu i xuân tháp cánh l ng tr i, mà bóng ai v n bi n bi t, nh cái huy n tho i Tr ng S n, th t s đã ch t trong tâm t đ ng bào s n c c, khi h b VC c p đ t, l a b p.. sau khi đ t n c đã có hòa bình.

*“ mai v quê m , lên biên gi i
thăm i Tr ng S n thu k m cung
r ng núi v n xanh màu khát v ng
ch ta h n t i, k p tha h ng ..”*

1- B i c nh l ch s có liên quan t i chi n cu c Đông D ng l n th 2 (1955-1975) :

Ngày 7-5-1954 Đi n Biên Ph th t th , n c VN t m th i b chia c t thành 2 mi n riêng bi t, v i 2 th chê khác nhau, do cái g i là t c ng Liên Xô, Anh, Pháp và Trung C ng t ý quy t đ nh s ph n c a đ t n c và dân t c VN, t i bàn h i ngh Genève (Th y Sĩ). Hoa K lúc đó là đ ng ch t ch nh ng vì m t lý do gì đó, nên không ký vào biên b n. T đó, B c Vi t do H Chí Minh lãnh đ o, công khai theo ch đ c ng s n và là ch h u c a Nga-Tàu. Mi n Nam ch n chính th C ng Hòa. Hai mi n VN l y vĩ tuy n 17, cũng là con sông B n H i, t nh Qu ng Tr , làm ranh gi i t m chia. Theo tinh th n hi p c đình chi n, quân vi n chinh Pháp phi rút h t v n c, còn VC trong m t tr n Vi t Minh t i mi n Nam, cũng phi t p k t ra b c.

T khi chính th c làm trùm n a n c, H Chí Minh và đ ng VC, theo chân Mao Tr ch Đông, phóng tay phát đ ng phong trào c i cách ru ng đ t năm 1956, làm cho h ng v n ng i dân vô t i t i mi n b c, b đ u t ch t th m th ng, trong s này h u h t đ u có công v i n c hay v i đ ng trong chín năm kháng chi n ch ng Pháp. N i v đ c gi u kín hay đ c b n trí th c khoa b ng da tr ng thân c ng nh G.Kolko, tác gi quy n “ VN Anatomy of wars 1940-1975 “ tuyên truy n hoàn toàn trái ng c v i s th t. Trong khi đó, tình hình chính tr c a mi n Nam t A Z, b b n trí th c thân c ng trong và ngoài n c, moi móc, b a đ t đ đ i u v í m c đích làm m t chính nghĩ qu c gia c a ng i mi n Nam, trong lúc đang chi n đ u ch ng l i s xâm l ng c a đ tam qu c t .

T i VNCH, nh ng năm đ u tiên, TT Ngô Đình Di m đã g p r t nhi u khó khăn , trong vi c đ ng đ u v i v i các Giáo phái và l c l ng Bình Xuyên. L i đ ng gi u đ bìm leo, VC n m vùng t i mi n Nam đã phát đ ng các cu c n i lo n võ trang, g i là đ ng kh i t i Trà B ng (Qu ng Ngãi), B c Ru ng (Bình Thu n) và Mỗ C y (B n Tre), song song v i các v kh ng b ,

đi ng mòn giao liên cũ, ti min bic vào Liên Khu 5, do đi tá Nguyn Thông, bí danh cá trung tá Nht Ishitako, mi năm 1947, cũng đi c đi ng giao cho Hai xe ngà tic đi tá Võ Bim, ni i lii, đi trùng tu vào năm 1959. Đây là con đi ng chin lic Liên Vit, tic là đi ng mòn Tri ng Sin hay Hà Chí Minh, mang bí danh 559A. Sau khi Pha.m vẫn Đi ng nhân danh tht ti ng nic VNDCCH, theo chi tht cá đi ng và chi ti ch Hà Chí Minh, ký xác nhn qun đi o Hoàng Sa-Tri ng Sa thuc Trung Ci ng vào năm 1958, thì Hà Ni đi c Tàu Ci ng, giúp phi ng tin mi thêm mit đi ng dây trên bin Đông vi bí danh 559B hay 759, chuyn quân đi ng và bi đi i ti bic vào nam bi ng đi ng thy. Theo Đi ng văn Ci ng, ti ng phi trách đi ng dây 559B ti 1959-1968, thì vic ti chic hai con đi ng bí mit trên, chi có Hà Chí Minh, Phm vẫn Đi ng, Lê Dun, Phm Hùng, Lê Đic Thi, Võ Nguyên Giáp, Văn Tin Dũng và Trn văn Trà, bit mà thôi. Còn nhng ngi khác chi tht a hành theo li nh, ki ci Nguyn Chí Thanh, Trn Đi, Tri ng Chinh..

2- Đi ng Mòn Hà Chí Minh :

Si tht, nhng chuyn đã xiy ra hi ng ngày , trên đi ng mòn HCM, tic là hành lang xâm nhp ngi và quân đi ng, ti Bic vào Nam cá cong sin Hà Nii, đi i vi Hoa Ki và VNCH, không phi là huyn thoi hay bí mit ghê gim, vì nhng gì xiy ra đó, qua phi cá thám thính và các toán Bit Kích hot đi ng, hi gin nhi bit đi. Có ching là si ling, vì ai cũng bit VC là ki chi miu gây nên cuc chin Đông Đi ng lin tht 2, chi không phi là ni chin. Ngoài ra cuc xâm lic qui mô đi u phát xut ti đi ng mòn Tri ng Sin, tip din liên tic đêm ngày không bao gii gián đi an. Thi nhng quân lic Hoa Ki, Đi ng Minh và ngay cá VNCH, cũng bi chính phi Mi ti Hoa Thi nh Đin, ra li nh gii hin trong lúc chin đi u vi VC, theo qui đi nh ti i nhiu đi m, đi c gi i là “ Lut Chin Đi u i Rules of Engagement “.Ngoài ra cũng không đi c tin cá ng hiu phi ng min bic, đi tránh si đi ng đi quân si vi Trung Ci ng, nhi đã xiy ra năm 1950, ti i chin cuc Cao Ly.

Năm 1985, sau mi năm chim đit cuc chin Đông Đi ng lin tht 2, Bi Quc Phòng Mi mi cho phép gim đi mit, khi cho Congresssional Record phi bin hin chi, cái gi i là “ Lut Chin Đi u ti i VN “ qua 26 trang tóm tit, trong đó có liên quan ti i đi ng mòn Hà Chí Minh. Cũng nhi viy, ta mi bit đi c nhiu đi u tht vô lý, chi có siêu cá ng Mi mi có. Chi ng hin nhu trong lut chin đi u, có đi u 3 cám không quân Mi gii i bom các quân xa VC, niu chúng i cách đi ng mòn HCM 200m. Đi u này giúp cho quân xa Bic Vit an toàn khi chúng lái xe trên đi ng mòn Tri ng Sin, lúc nghe máy bay Mi oanh tic, chi cán lái x e ra khi vi trí 200m, là hit chuyn. Còn đi u 6 thì cám quân Mi truy kích VC, niu chúng rút qua biên gii i Lào hay Kampuchia. Biy viy, nên hiu hit các căn cá Bic Vit, ki các R đi u đi c lip sát hay bên kia biên gii i, nên rit an toàn. Do trên các cuc hành quân vit biên mang tên Toàn Thi ng, vào năm 1970 ti i Min hay hành quân Lam Sin 719 i Hà Lào, vào thi TT Nixon, đã bi đi ng Dân Chi Mi thân cá ng, căn cá vào lut chin đi u, la ó phin đi i đi i. Cui cùng ti i Quc Hà i, cũng cái đim ngi sĩ-dân biu đi ng Dân Chi Hoa Ki, ra lut cám quân lic Hoa Ki hành

quân vượt biên khßi Nam VN. Nhưng bí mật nhß nhow trên, chß là mßt trong muôn ngàn đißu bßt mí sau này, cũng là lý do, khißn cho Mß cũng nhß VNCH, dù đã nß lßc và hao tßn không bißt bao nhiêu tỉßn bßc, xßng máu nhßng cußi cùng vßn không ngăn nßi cußc tỉßn quân cßa Bßc Vißt, trên đßng mòn HCM. Theo Đßng Sĩ Nguyên, phß trách Binh Đoàn 559A tß tháng 12/1966 tßi tháng 4/1975, thì đßn vß này có gßn 2000 xe vßn tßi và 4 binh trßm, vßi nhißm vß tßi ngßi và quân đßng tß mißn Bßc vào Nam. Quân sß cßa Binh đoàn 559A trên 120.000 ngßi, gßm 10.000 thanh niên xung phong, 1 sß đoàn cao xß phòng không cßa Bß TTM/VC tăng phái và tám sß đoàn vßn tßi, chißn đßu trßc thußc. Sau ngày ký hißp đßnh ngßng bßn 1973, cßng sßn Bßc Vißt bãi bß giai đßn gửi thß đßng đßt và binh trßm, mà công khai chuyßn quân tß bßc vào nam, mßi lßn cß sß đoàn tßi binh đoàn, kß cß tăng-pháo, trßc sß bßt lßc cßa VNCH khi Hoa Kß đã phßi tay vß nßc. Do trên cußc hành trình chß mßt 12 ngày, thay vì 4 tháng nhß trßc, nên VC lúc nào cũng đß quân sß và quân đßng, vì có cß mßt núi ngßi sßn sàng “sinh bßc tß nam”, cũng nhß các nßc xã hßi an hem, nhßt là Trung Cßng, hßt lòng chi vißn. Trong lúc đó, VNCH chißn đßu vßi cß khßi cßng sßn đß tam qußc tß trong cô đßn nßi chißn trßng, đã vßy còn bß bßn cßt ngßi mà óc khß tßi hßu phßng, công khai đßm hßa trí mßng. Chißn đßu trong hoàn cßnh thß thißt nhß vßy, không mßt nßc mßi là chuyßn lß ?

A - ĐßNG MÒN TRßNG SßN :

Hßu hßt con đßng chißn lßc HCM đßu nßm trên rßng Trßng Sßn, kß cß tuyßn xußt phát tßi Vinh (Nghß An), cho tßi đßn cußi cùng rß vào Phßc Long. Rßng trßng Sßn là xßng sßng cßa Trung phßn, khßi đßu tß sông Cß tßi sông Bông (Qußng Nam), chßy đßc theo biên gißi Vißt Lào. Tß bßc vào nam, có nhißu rßng núi cao trên 2500m, nhß Pu-Sai-Lai-Leng ß Nghß An cao 2711m, Vß Quang tßi Hà Tĩnh cao 2286m, A Tußt ß Thßa Thiên cao 2550m.. Nhưng nhß có nhißu đßo nhß Kéo Nßa trên núi Bà Mß, đßo Mß Giß ß Hà Tßnh, đßo Lao Bßo trên qußc lß 9, nên sß thông thßng gißa Lào-Vißt rßt thußn tißn. Tß năm 1960 vß sau, Bßc Vißt lßi đßng nhßng đßng đßo trên, đß nßi lißn nhánh Trßng Sßn Đông ß VN sang Trßng Sßn Tây, hoàn toàn nßm trên đßt Lào.

Rßng Trßng Sßn tß phía nam sông Bông tßi Mißn Đông Nam Phßn, đßc gßi là Cao Nguyên Nam Trung Phßn, vì đß cao chß còn trung bình 1000m, trß phía bßc tßnh Kon Tum, cßa ngß cßa Bßc Vißt xâm nhßp vào Vùng 2 chißn thußt, lßi có nhißu rßng núi cao, rßt đß sß và hißm trß nhß Ngßc Lĩnh (2598m), Movia (2338m), Ngok Krin (2215m). Tßi tßnh Pleiku, cao nguyên Nam Trung Phßn, hßi cao ß mßn đßng tßi ranh gißi các tßnh Phú Bßn, Bình Đßnh nhßng lßi thßp đßn ß Mißn Ba Biên Gißi. Lßi đßng đßa thß thiên nhiên vùng này, Hà Nßi đã làm mßt nhánh rß, tß Đßc Cß-Pleime xußng mißn duyên hßi Trung phßn.

Khßi đßu tß năm 1959, đßng mòn HCM do Hai xe ngßa (Vß Bßm) sáng tßo, thßt sß chß

là m□□t tuy□□n đ□□ng gửi vô cùng bí m□□t, v□□i “ đi không đ□□ đ□□u, n□□u không đ□□ khói và nói không thành ti□□ng “.Sau đó theo th□□i gian và nhu c□□u chi□□n cu□□c, tuy□□n gửi phát tri□□n dân thành tuy□□n đ□□ng th□□ xe đạp, r□□i đ□□ng xe ô tô v□□i đ□□ng dây đi□□n tho□□i cùng h□□ th□□ng □□ng đ□□n đ□□u, ch□□y song song k□□ đ□□ng mòn. Có th□□ g□□i đây là m□□t Bát Tr□□n Đ□□ cũng không ngoa chút nào vì con đ□□ng có t□□i h□□ng trăm, h□□ng ngàn nhánh nh□□, ch□□y ch□□ng ch□□t đ□□c ngang, t□□ đông sang tây, kh□□p nam t□□i b□□c, ch□□ng bi□□t đâu mà mò, k□□ c□□ VC, n□□u không có giao liên h□□ng đ□□n, v□□n b□□ l□□c ch□□t đ□□i, nh□□ D□□ng Thu H□□ng đã k□□ trong ti□□u thuy□□t “ Vô Đ□□ “.Sau năm 1973 khi hi□□p đ□□nh ng□□ng b□□n ra đ□□i, Kissinger cho phép quân B□□c Vi□□t □□ l□□i VNCH h□□p pháp nh□□ là m□□t th□□c th□□ chính tr□□, giúp Hà N□□i ngang nhiên xây đ□□ng con đ□□ng chi□□n l□□c trên, thành m□□t xa l□□ đ□□t xe c□□ xu□□i ng□□c r□□n r□□p đêm ngày. Năm 1974, ch□□ t□□ch c□□ng s□□n Cuba là Fidel Castro đã t□□ng cho Hà N□□i, m□□t dàn thi□□t b□□ máy móc, làm c□□u đ□□ng do Nh□□t ch□□ và còn giúp m□□t đ□□n v□□ công binh, t□□i t□□n Qu□□ng Tr□□ h□□ng đ□□n công binh B□□c Vi□□t, làm chi□□c c□□u dây treo Dakrong, n□□m trên ngã t□□ Khe Sanh-Tchépone và đ□□ng mòn. Sau đó chính Fidel Castro t□□i t□□n ch□□ đ□□ làm l□□ khánh thành c□□u, còn đ□□c h□□ng đ□□n đi thăm Đông Hà, mà B□□c Vi□□t khoe là vùng gi□□i phóng, t□□ sau tr□□n Mùa Hè Đ□□ L□□a năm 1972.

Theo các tài li□□u hi□□n hành c□□a c□□ m□□i phía, có trong th□□ vi□□n và báo chí VC sau này, thì h□□ th□□ng đ□□ng mòn HCM, ch□□y dài t□□ Trung Lào t□□i Cam B□□t, s□□ th□□t là hoàn toàn n□□m trên lãnh th□□ Lào-Miên. Con đ□□ng này đ□□c xâm nh□□p vào lãnh th□□ VNCH b□□ng năm nhánh r□□ v□□i 21 tr□□c giao liên, có chi□□u dài tính theo đ□□ng đ□□t t□□ng c□□ng h□□n 12.000 đ□□m Anh. Con đ□□ng đ□□c mang nhi□□u tên và ch□□ có đ□□an trên lãnh th□□ B□□c Vi□□t, m□□i đ□□c g□□i là đ□□ng H□□ Chí Minh. Riêng khúc đ□□ng ch□□y trong lãnh th□□ Lào và Nam VN l□□i có nhi□□u tên nh□□ đ□□ng Th□□ng Nh□□t, Dân T□□c Gi□□i Phóng và Cách M□□ng. Còn đ□□n cu□□i trên đ□□t Miên là đ□□ng mòn Sihanouk. Đ□□ b□□o toàn bí m□□t, t□□t c□□ hàng hóa, quân đ□□ng, vũ khí và b□□ đ□□i xu□□t phát t□□ ga Hàng C□□ (Hà N□□i) hay Vinh (Ngh□□ An), đ□□u đ□□c đ□□a t□□i c□□a ngõ Tân K□□ (Ngh□□ An) hay Quán Tr□□i (Đ□□c Tho-Hà Tĩnh), đ□□ vào Qu□□ng Bình và Qu□□ng Tr□□, r□□i t□□ đó m□□i xu□□t tuy□□n xâm nh□□p vào Nam. Nh□□ng đ□□ng đi, dù □□ trong lãnh th□□ B□□c Vi□□t, v□□n vô cùng nguy hi□□m, vì b□□ phi c□□ Hoa K□□ oanh t□□c h□□ng ngày, nh□□t là t□□i thung lũng t□□ th□□n Đ□□ng L□□c. □□ đây, đ□□ng ch□□y gi□□a hai r□□ng núi cao, bên này là Rú Mồi, còn phía kia mang tên S□□ Voi. Đây chính là c□□a ng□□ đ□□u tiên, c□□a đ□□ng mòn HCM, n□□i li□□n b□□c VN t□□i lãnh th□□ Lào. T□□ đó đ□□ng mòn mang tên Tr□□ng S□□n Tây, ti□□p t□□c t□□i Khâm Muôn (Lào), thì g□□p Đ□□ng 20 Quy□□t Th□□ng, t□□ Ph□□ng Nh□□ (Qu□□ng Bình) sang. Khúc đ□□ng này dài h□□n 127 km, ch□□y len l□□i gi□□a khu r□□ng già K□□ Bàng và mi□□n hoang đ□□a Bulapha c□□a Lào.

Theo báo Aux Ecoutes du Monte, thì h□□i c□□ng Vinh (Ngh□□ An), là y□□t h□□u c□□a đ□□ng mòn HCM, vì g□□n nh□□ m□□i th□□ đ□□u xu□□t phát □□ đây, đ□□ xâm nh□□p vào Nam. Cũng t□□ đây, đ□□ng đ□□c phân làm ba nhánh qua Lào, đ□□ tránh thi□□t h□□i vì s□□ oanh t□□c c□□a máy bay M□□. Riêng t□□ng hành dinh c□□a Đoàn 559A, thì đóng r□□i rác trong khu tam giác các th□□ tr□□n Napé, Kamkeut, Kanmon.. n□□m đ□□c theo con sông Nam Pao c□□a Lào. Đây là m□□t quân ch□□ng đ□□c bi□□t c□□a c□□ng s□□n B□□c Vi□□t, g□□m công binh, v□□n t□□i, trách nhi□□m b□□o trì, s□□a ch□□a con đ□□ng, đ□□ng th□□i phân ph□□i qu□□n tr□□ đoàn dân công, xe t□□i chuy□□n v□□n b□□ đ□□i, vũ khí, ti□□p li□□u t□□ b□□c vào chi□□n tr□□ng mi□□n Nam.

T□□i ngã ba Khâm Muôn, giao đ□□m c□□a hai nhánh Quy□□t Th□□ng 20 và Tân K□□, đ□□ng mòn HCM, đi vào khu r□□ng già H□□ Lào, c□□p kè v□□i con sông Nam Cà Dinh, ch□□y t□□i đ□□nh đ□□c đ□□ng 1001 trên núi Rặng C□□p. T□□ đây đ□□ng mòn đ□□i tên thành Tr□□ng S□□n, sau khi v□□t qua vĩ tuyến 17, đ□□ t□□i th□□ tr□□n Tchepone (Muang Xepon) n□□m trên qu□□c l□□ 9. Đây cũng là phân nhánh đ□□u tiên c□□a đ□□ng mòn Tr□□ng S□□n, xâm nh□□p lãnh th□□ VNCH, đ□□ t□□n công các căn c□□ quân s□□ Lao B□□o, Khe Sanh, Làng Vei, Cà Lu.. trong t□□nh Qu□□ng Tr□□. Sau đó, đ□□ng mòn v□□n ti□□p t□□c ch□□y trên đ□□t Lào t□□i núi □□p Bia (937m), m□□t đ□□a danh n□□i ti□□ng, trong cu□□c chi□□n Đông D□□ng l□□n th□□ hai (1960-1975), đ□□c m□□t ký gi□□ ngo□□i qu□□c, ch□□ng ki□□n t□□n m□□t c□□nh hàng ngàn xác b□□ đ□□i B□□c Vi□□t, b□□ banh thây b□□ l□□i t□□i chi□□n tr□□ng, vì bom đ□□n phi pháo, nên đã đ□□t là Hamburger Hill. T□□i đây, đ□□ng l□□i đ□□c phân nhánh t□□i các thung lũng A L□□i, Tà B□□t và A Shau. Đ□□y là bàn đ□□p mà Hà N□□i t□□p trung b□□ đ□□i, đ□□ t□□n công Th□□a Thiên và Đà N□□ng. Sau khi v□□t qua cao nguyên Boloven g□□n ngã ba biên gi□□i Vi□□t-Lào-Miên, đ□□ng mòn l□□i phân thành hai nhánh khác ch□□y vào lãnh th□□ VNCH, m□□t nhánh phát xu□□t t□□ Savarane t□□i Dakto, Tân C□□nh, Kontum.. tr□□c khi ngang qua các tr□□i L□□c L□□ng Đ□□c Bi□□t Benhet, Dakto.. Nhánh khác t□□ Attopeu vào Pleiku, ngang qua Tr□□i LLĐB Đ□□c C□□, Pleime. N□□m gi□□a hai nhánh r□□ này v□□n trên đ□□t Lào, là m□□t khu 609 c□□a B□□c Vi□□t. K□□ t□□ đây, đ□□ng mòn Tr□□ng S□□n đ□□i thành đ□□ng mòn Sihanouk, v□□i nhi□□u m□□t khu nh□□ 702,701,740, 203,351,350 và 400. Trên đ□□t Miên, đ□□ng mòn có m□□t nhánh r□□ vào Ph□□c Long và ph□□n cu□□i cùng ch□□y xu□□ng t□□n h□□i c□□ng Kampong Som (Sihanouk Ville) c□□a Miên. Chính t□□i đây, B□□c Vi□□t nh□□n tr□□c ti□□p hàng hóa v□□n tr□□ c□□a Nga, Tàu và Đông Âu, t□□i năm 1970 m□□i ch□□m đ□□t, khi Sihanouk b□□ Lonol l□□t đ□□. Nh□□ đó Hoa K□□ và QLVNCH m□□i đ□□c phép hành quân sang đ□□t Miên theo l□□i yêu cầu c□□a chính ph□□ m□□i, nên m□□i tiêu di□□t g□□n nh□□ t□□t c□□ các m□□t khu c□□a B□□c Vi□□t t□□i đây, qua các cu□□c hành quân Toàn Th□□ng và C□□u Long.

Tóm l□□i su□□t cu□□c chi□□n Đông D□□ng l□□n th□□ hai, ngoài s□□ n□□n nhân ch□□t b□□i bom đ□□n, giao tranh, ph□□n l□□n b□□ đ□□i, cán binh c□□ng s□□n mi□□n b□□c, đ□□c ghi nh□□n là ngã g□□c trên đ□□ng Tr□□ng S□□n, vì trăm ngàn n□□i gian lao c□□c nh□□c và b□□nh t□□t, đó là ch□□a k□□ t□□i ch□□t khi đ□□ng tr□□n, b□□ bom đ□□n oanh t□□c, mìn b□□y. Hàng v□□n n□□m m□□ hoang l□□nh, đ□□c vùi l□□p v□□i vàng, trên con đ□□ng dài heo hút, ch□□ m□□t th□□i gian ng□□n, đã bi□□n thành phân m□□c, bón xanh thêm cây lá r□□ng hoang, nh□□ Tr□□n Xuân L□□i, m□□t b□□ đ□□i v□□t tuy□□n đã v□□t :

“ *Nh□□ng h□□i m□□a ng□□t*
T□□a nghĩ g□□c cây
Nhìn r□□ng không nói
Nhìn mây ch□□ng th□□y
Ch□□ có núi đèo
K□□ nhau n□□i t□□p
O□□i là kh□□ng khi□□p
Cho đ□□nh Tr□□ng S□□n ..”

Hay : “ R i rác biên c ng m vi n x , chi n tr ng đi ch ng ti c đ i xanh, áo bào thay chi u anh v đ t, sông núi g m vang khúc đ c hành Quang Dũng “. T t c là s th t, mà Đ i Tá Võ Đ i Tôn, t c nhà th Hoàng Phong Linh, trong cuộc Đông Ti n b t thành, khi tr v VN đ gi i phóng quê h ng sau năm 1975, đã ghi i :

*“ Đ nh núi cao mây v n,
đá nghìn năm quên tu i
ta l c loài nh dã thú không tên
qua Tchépone, Boloven
v H Lào thăm th m
Atopeu đ ng xa muôn d m
R ng tây nguyên heo hút trong tim ..”*

Con đ ng có r t nhi u đ n dài, xuyên gi a r ng già b t t n, phi c quan sát hay không nh cũng bó tay, ngo i tr s xâm nh p c a các Toán B t Kích, thu c binh ch ng LLDB/VNCH.

Đ b o v con đ ng chi n l c này, B c Vi t thành l p Đoàn 559A, g m nhi u binh tr m, m i n i có quân s t ng đ ng m t trung đoàn tác chi n. Gi a hai khu v c, có các toán giao liên và các kho dã chi n. Vùng nào lo vùng n y, không ai bi t gì t i các khu v c lân c n. Tóm l i, Đoàn 559A ch có trách nhi m t vĩ tuy n 17 đ vào nam mà thôi. Riêng phía bên này vĩ tuy n ra t i B c Vi t, b n ph n tái t o và gi t t, các tuy n đ ng giao thông, ti p v n cho chi n tr ng, đ c giao cho hàng v n thanh niên nam n , trong ba t ng đ i Thanh Niên Xung Phong. Do trên đã có không bi t bao nhiêu ng i tu i tr , ph i g c ch t gi a bom đ n, khi b b t bu c bám tr t i ch , đ m i l n phi c M oanh t c v a đ t, thì h v i s c ng i và cu c x ng, ào ra chi n tr ng, đ l p h bom trên m t đ ng v a b c y nát. B i th giao thông không bao gi b gián đ n.

B - CÁN BINH, B Đ I B C VI T TRÊN Đ NG MÒN HCM :

V i m c đích l ng g t đ lu n th gi i, đánh l n con đen, ch i b vi c tr ng tr n xâm lăng VNCH, nên c ng s n B c Vi t lúc nào cũng t ch c cu c chuy n quân vào Nam, th t bí m t. Thêm vào đó là s ph h a r t ăn kh p nh p hàng c a m t s báo chí theo VC t i mi n Nam, nên Hà N i g n nh đ m mù c nhân lo i, khi n ai cũng tin là cu c chi n t i mi n nam, là do chính ng i mi n nam vì b t mẫn chính ph đ c tài tàn b o, nên n i lo n ch ng phá, ch mi n b c không h can đ . Th i gian đ u cu c chi n, vi c chuy n quân t b c vào nam, th t vô

cùng khó khăn nguy hi□ m. Vì th□ ch□ có b□ binh v□□ t tuy□ n mà thôi. Còn vũ khí quân d□□ ng, đ□□ c chuy□ n v□ n b□ ng ghe thuy□ n t□ i tuy□ n đ□□ ng 559B trên Đông H□ i, do Đ□□ ng văn C□□ ng ph□ trách. Tr□□ c t□ t M□ u Thân 1968, b□ đ□ i B□ c Vi□ t vào Nam, đ□□ c b□ i d□□ ng và hu□ n luy□ n trong th□ i gian 8 tháng, v□ i tiêu chu□ n 2 đ□□ ng 40 xu ti□ n H□ /1 ngày. Tr□□ c khi lên đ□□ ng “ sanh b□ c t□ nam”, các cán binh b□ đ□ i đ□□ c c□ p 5 ngày phép v□ thăm gia đình. Vì ch□ nghĩa xã h□ i mi□ n b□ c r□ t công bình, con tr□ n quân d□□ ch, cha m□ dù có già 100 tu□ i v□ n ph□ i đi th□ , ngoài ra t□ t c□ tem phi□ u, s□ gia đình đ□ u b□ t□ ch thu. Nên trong m□ t x□ mà t□ t c□ nhu y□ u ph□ m đ□ u ph□ i bó bu□ c mua t□ i c□ a hàng qu□ c doanh, ch□ nhà n□□ c, thì đâu có ai dám không đi lính, đ□ v□ a kh□ thân l□ i làm liên l□ y cho gia đình. □ B□ c Vi□ t, c□□ ng không có chùa, nhà th□ và tr□□ ng đ□ i h□ c, nên cũng không có ch□ đ□ hoãn d□□ ch vì tu xu□ t hay h□ c hành. Còn du h□ c hay xu□ t ngo□ i , thì ch□ dành □ u tiên cho con cái và gia đình cán b□ c□ t□□ ng b□ tr□□ ng và hàng trung □□ ng đ□□ ng, nên sau khi h□ t phép, ai n□ y đ□ u tr□ l□ i đ□ lên đ□□ ng vào Nam theo l□ nh đ□□ ng.

Trên đ□□ ng ti□ n quân còn trong lãnh th□ B□ c Vi□ t, các đ□□ n v□ chính quy hành quân, v□ n s□ d□□ ng quân ph□ c c□ h□ u b□□ ng v□ i kaki Nam Đ□□ nh, v□ i mũ b□ u có b□ c v□ i d□□ u, màu xanh lá cây. . Quân xa s□ ch□ b□ đ□ i t□ i Lào, qua m□ t trong ba tuy□ n đ□□ ng chi□ n l□□ c, n□ i li□ n hai nhánh Tr□□ ng S□□ n Đông và Tây, t□ i Đ□□ ng L□ c (Hà Tĩnh), Phong Nh□ (Qu□□ ng Bình) và Vĩnh Linh (Qu□□ ng Tr□), đ□ t□ i biên gi□ i VNCH. T□ i đây, b□ đ□ i c□□ ng s□□ n B□ c Vi□ t, s□ l□ t xác hoàn toàn thành ng□□ i “ Gi□ i Phóng Quân “ trong MTGPMN c□ a Anh Tho., chi Bình, ch□ Đ□□ nh. B□ n Tre l□ p ra. Tóm l□ i t□ t c□ nh□□ ng gì có liên h□ t□ i c□□ ng s□□ n mi□ n B□ c, đ□ u ph□ i hoàn tr□ h□ t cho cán b□ chính tr□ đ□□ n v□ . T□ đây b□ đ□ i chính quy mi□ n b□ c là gi□ i phóng quân mi□ n nam, dù c□ hai đ□ u là đ□□ ng ta đó, nên ph□ i m□ c đ□ bà ba đen, khăn r□□ n quàng c□ , mang dép râu, đ□ i mũ tai bèo, y chang nh□ VC t□ i Nam ph□ n đã s□ m tu□□ ng t□ năm 1960. C□ t□ i c□ hi□ u, cũng ph□ i dùng c□ MTGPMN, n□ a xanh n□ a đ□ gi□ a có sao vàng. Còn bài hát thì đã có b□ n “ Gi□ i phóng mi□ n nam “ c□ a Nguy□ n Minh Siêng t□ c L□ u H□ u Ph□□ c.

Tr□□ c khi hi□ p đ□□ nh Ba Lê 1973 ký k□ t, nh□ m h□ p th□ c hóa cũng nh□ cho phép b□ đ□ i chính quy B□ c Vi□ t, đ□□ c công khai đóng ngay trên lãnh th□ VNCH, thì s□ di chuy□ n trên đ□□ ng mòn HCM r□ t khó khăn nguy hi□ m, k□ c□ các tuy□ n giao thông chi□ n l□□ c, n□ i B□ c Vi□ t v□ i nhánh Tr□□ ng S□□ n Tây, n□ m trong lãnh th□ Trung Lào, vì phi c□ Hoa K□ oanh t□ c ngày đêm liên t□ c. Nên ch□ riêng đ□□ n đ□□ ng, t□ đ□□ m xu□ t phát đ□ u tiên t□ i Tân K□ (Ngh□ An), t□ i thi tr□ n Tchepone (H□ Lào), cũng ph□ i m□ t t□ 2 -3 tháng. Sau đó các đ□□ n v□ b□ đ□ i chính quy mi□ n b□ c, đ□□ c các toán giao liên h□□□ ng đ□□ n v□□ t tuy□ n và xâm nh□ p các tr□ c vào lãnh th□ VNCH đ□ ho□ t đ□□ ng, tu□ theo nhi□ m v□ đ□□ c đ□□ ng giao phó. Sau tháng 2-1973, không quân Hoa K□ chính th□ c rút kh□ i cu□ c chi□ n, còn VNCH thì không đ□ ph□□□ ng ti□ n đ□□ ng ngăn chân, nên B□ c Vi□ t g□ n nh□ công khai ho□ t đ□□ ng, không c□□ n che đ□ y đ□ l□ a b□ p d□ lu□ n nh□ tr□□ c. Do trên, con đ□□ ng mòn đ□□ c tu b□ thành m□ t xa l□ đ□ t. D□□ c đ□□ ng, thi□ t l□ p nhi□ u khu d□□□ ng quân, b□□ nh xá, kho ti□ p li□ u. Song song là m□ t h□ th□□ ng □□□ ng đ□□ n d□□ u, xăng cùng m□ t đ□□□ ng dây đi□□ n tho□ i cao th□ , do Liên S□ và các n□□ c Đông Âu cung c□ p vi□ n tr□ , bom đ□ u t□ các tàu nhiên li□ u c□ p b□ n □ Ngh□ An. T□ i các m□ t khu cũng nh□ đ□□ a đi□□ m tr□□ ng y□ u, B□ c Vi□ t cho b□ trí m□ t m□□ ng l□□ i phòng không d□ y đ□ c, v□ i đ□ lo□ i súng đ□ i bác do Nga Sô, Đông Đ□□ c vi□ n tr□ nh□ súng cao x□ , h□ a ti□ n lo□ i 35 và 57 ly. T□ năm 1965 t□ i 1967, □□ c ch□□ ng 7000 b□ đ□ i chính quy xâm nh□ p

min Nam hồng tháng. Trong đit ting công kích Tit Miu Thân 1968, quân sĩ cõng sĩn Bic Vit, có mit ti lãnh tho VNCH hồn 100.000 ngi. Đi chuyên chingi, quân đing và vũ khí vào Nam trên đing mòn Tring Sĩn, Hà Noi đã huy đing mit sĩ quân xa, ti 1250 -1700 chic. Nhing quân xa này điu do TRung Cõng, Liên Xô vin tri, gim các hiu Zills, Molotova.. loi 130 bin bánh và 157 sáu bánh, có tring ti ti 4-6 tin. Ngoài ra có mit đoàn dân công khing là, thi hành theo cái gii là “ nghĩa và lao đing “, ti 16-55 tui “, không phân bit nam nữ, đi gii hồ khiu và đing sĩng yên trong chi đi công an khu vàc. Hàng hóa phin lin đing cõng chuyn vàn vào Nam bing sĩc ngi, xe đip và voi.

Sau tháng 5-1975 chin tranh chim đit, có rit nhiu bí mit đing cõng bit mí, phin lin nhim làm sáng ti lý do thĩt bicõa Quân Lic Đing Minh, Hoa Ki và VNCH trong cuc chin Đông Đing, mà nh lic chính là ngăn chin và phá và hồ thing đing mòn Tring Sĩn, hành lang chính đi cán binh bi đicõng sĩn Bic Vit, xâm lãng Min Nam. Đing thi phi bày ra ánh sáng, thim tring “ Ming ngi lá ring “ vì đing đi không tii, cõa hồng trăm ngàn ngi “ sinh bic ti nam “.Tit cõ nh nhân chin tranh trên, ching có ai vì nhit tình cách mạng, ngu đi phi chit thim the vì đing đi, máy bay oang tic, hồi pháo và binh tit không có thuc men chia tri. Và dù phía VNCH không đit đing cõng chin thing cuc cùng nhing rõ ràng Hồ đã tiêu dit và phá và gin hồt nhing mit khu quan tring cõa Bic Vit, trên đing mòn Tring Sĩn, nhi 604 tii yt hồ Tchépone-Hồ Lào và 611 trong thung lũng Ashau, gim nhiu binh trim, hồu cõn, đing đin điu cùng các ting kho tip ti. Tác gii Lane Rogers cũng là Đi Tá Thy Quân Lic Chin Hoa Ki, ting tham đi nhiu trin chin trên đing mòn, đã vit :” Đi bio và hot đing đing cõng liên tic trên hành lang chuyn quân, Bic Bi Phi đã thí quân mit cách vô nhân đio. Đó là lý do nhiu lin con đing chính và năm nhánh ri vào Nam VN, ting nhi đã bi phá và hoàn toàn. Nhing riđoàn kin ngi cũng tìm đi mii ngõ ngách khác đi xâm lãng min Nam. Riêng Thing Ting Westmoreland,cõu Ti Linh Quân Lic Hoa Ki và Đing Minh, chin điu ti VN, thì giii thích lý do thĩt bicõa Mi, trong nh lic hồy dit con đing này, phin lin do tringi thiên nhiên,là chin ma thiêng nhc đic, gây sĩ sĩ hãi chit chic nhiu nhit trên thi gii.

3 Máu Đim Tring Sĩn (1960-1975) :

Hai mi năm chin cuc VN, đã cõp mit đi hồng triu thanh niên nam nữ hai min đit nhc, cũng nhi đing bào vô tii. Sĩ tii nhic và đau lòng nhit, riêng chi có ki trong cuc và dân chúng xã nghĩa Bic Vit mi hiu thiu. Riêng ngi min Nam sĩng tii các đô thi lin nhi Sài Gòn, Hui, Cõm Thi.. gin hồt chi hiu mit cách đii khái, mù mi, qua tài liu, báo chí và sĩ tuyên truyn cõa cõ hai phía. Hồ đâu có bao gii bit ring, trong sut cuc chin, Bic Vit, Hoa Ki và QLVNCH, đã dành giit ting thic đit trên đinh Tring Sĩn, vì mit bên thì quyt lòng dùng máu xing ngi đi xây huyt li, còn phía bên kia cũng liy ming sĩng, bom đi phá hồycho tin tuyt. Nói chung cõ hai phía điu sĩ đing tii đa ming sĩng con ngi Vit, qua các khiu hiu hào nhoáng nhing mit thit, cũng chi đi phic và cho quyn lii riêng ti cõa hồ mà thôi.

A-V< PHÍA C<NG S<N B<C VI<T :

Sau khi Th< T<ng Liên Xô Nikita Khrowshev, phát pháo m< màn cuộc chiến gi< i phóng toàn c<u vào ngày 6-1-1961, cũng là th< i gian kh< i đ<u cho t< i ngày 30-4-1975, B<C Vi<t xâm lăng c<ng chi<m VNCH. Ngo<i tr< các chớp bu ngo<i i t< i B<C B< Ph<, không ai có th< bi<t rõ, đã có bao nhiêu cán binh, dân công và thanh niên xung phong đã b< th<ng vong vì cuộc chiến. Ph<n thì c<ng s<n quen b<ng bút s< th<t, h<n n<a trong ch< nghĩa thiên đàng, không có ch< đ< th<ng binh ngoài m<t tr<n. Nên t<t c< nh<ng đ<u Đ<ng tuyên b<, g<n nh< là tuyên truy<n láo b<p, nên s< th<t đâu bi<t sao mà mò ? Nh<ng ch< c<ng có đ<u, g<n h<t các tr<n đánh kh<c li<t , đ<u x<y ra trên hành lang chiến l<c Tr<ng S<n, t< s< h<y di<t b<ng bom mìn, hàng rào đ<n t<, chi<n tranh khí t<ng, thu<c khai quang, không quân cho t< i nh<ng đ<ng đ< tr<c ti<p gi<a B<C Vi<t v< i Hoa K< và VNCH, mà cao đ< m là cuộc hành quân Lam S<n 719, t< i H< Lào-1971.

Trên lãnh th< B<C Vi<t, tr<c đ<n v< i bom đ<n h<ng ngày, là nh<ng nam n< thanh niên, trong các T<ng Đ< i Thanh Niên Xung Phong. Nhi<u ngo< i đã b< ch<t m<t cách oan khiên t<c t< i, t< i ngã ba Đ<ng L<c (Hà Tĩnh), Đ<ng 20 Quy<t Th<ng (Qu<ng Bình), H<ng Hóa (Qu<ng Tr<).khi b< b<t bu<c thi hành các công tác hi<m nguy nh< giao liên đ<n đ<c gi<a r<ng núi muôn trùng, làm m<c h<ng đ<n đoàn xe đ<n các đ<a đ< m tránh bom M<.. Trong muôn ngàn th< m k<ch, đ<c đ<a lên phim qu<ng cáo, v<n th< m nh<t là cái ch<t c<a 10 cô gái TNXP, thu<c Ti<u Đ< i 4/T<ng Đ< i 53 < Hà Tĩnh, b< bom đánh s<p, chôn s<ng t<p th< t< i Ngã Ba Đ<ng L<c, vào sáng ngày 24-7-1968. Ho<c chuy<n b<n c<p TNXP và công binh, cũng b< ch<t ng<t trong m<t cái hang núi t< i K< Bàng (Qu<ng Bình).. Nh<ng đây cũng ch< là m<t trong h<ng tri<u cái ch<t vô danh c<a ph<n ngo< i x<u s< trong chiến tranh, n<u đem so sánh v< i nh<ng cái ch<t khác t< i các tuy<n đ<ng r< vào lãnh th< VNCH.

Không k< đ<n s< đ<ng đ< th<ng xuyên gi<a các Toán Biệt Kích Quân c< m t<, thu<c Binh ch<ng LLDB/VNCH và cán binh B<C Vi<t, trên m< i ngõ ngách c<a đ<ng mòn Tr<ng S<n, ngay c< trong lãnh th< B<C Vi<t. K< t< năm 1965 t< i khi có Hi<p đ<nh Ba Lê 1973, đã có không bi<t bao nhiêu tr<n đánh l<n gi<a c<ng s<n mi<n b<c và quân l<c Đ<ng Minh, Hoa K< cũng nh< QLVNCH. Đ<n hình nh< các tr<n PLEIME -1965, gi<a Toán A217 Biệt Lích M<-Vi<t, TĐ91BCD/LLDB, TD1/TrD45/SD23BB, TD21+22/BDQ,Chi Đoàn 3 Thi<t k</VNCH v< i 3 Trung Đoàn 32,33,66 công s<n B<C Vi<t. Ngày 27-10-1965, SD1k< binh không v<n Hoa K<, hành quân t< i thung l<ng IA-DRANG, Pleiku, b< gãy âm m<u t<p trung c<a 3 SD B<C Vi<t, nh<m chia c<t VNCH thành hai mảnh. Tháng 12-1965, B<C Vi<t l< i t<n công 2 Tr< i LLDB .Tà B<t, A L< i (Th<a Thiên), m<t tr<n đ<ng đ< đ< m máu gi<a c<ng và M<+VNCH t< i căn c< Ashau, m<t ti<n đ<n ngăn ch<n cán binh Hà N< i, tràn xu<ng mi<n duyên h< i.

Mùa thu năm 1967, B□ c Vi□ t t□ n công đ□ ng lo□ t nhi□ u ti□ n đ□ n VNCH trên đ□□ ng r□ vào Chi□ n khu C (Ph□□ c-Bình Long) cũng nh□ Kontum, vì 2 khu v□ c này là c□ a ngõ chi□ n l□□ c quan tr□ ng nh□ t trên hành lang xâm lǎng VNCH c□ a c□ ng s□ n B□ c Vi□ t. Đ□ gi□ i t□ a áp l□ c t□ i Ti□ n đ□ n Dakto, 16 ti□ u đoàn thu□ c SD4BB +SD.Dù/Hoa K□ và L□ c l□□ ng Nh□ y Dù VN, đã ác chi□ n v□ i 1 SD.B□ c Vi□ t, th□□ ng vong hai phía r□ t n□ ng.

Trên QL9 t□ H□ Lào vào Qu□ ng Tr□ , có Ti□ n Đ□ n Khe Sanh là căn c□ c□ a Bi□ t kích quân VNCH, thành l□ p t□ tháng 7-1962. Đây cũng là đ□□ m xu□ t phát các Phi V□ Tiger Hound r□ i quân xâm nh□ p đ□□ ng mòn HCM. Nh□ các căn c□ C□ n Tiên, Gio Linh, Carroll, Cam L□ .. Khe Sanh là các ti□ n đ□ n, đ□ i di□ n v□ i vùng biên gi□ i phía b□ c khu phi quân s□ v□ tuy□ n 17 lǎnh th□ B□ c Vi□ t. B□ i v□ y c□ ng s□ n luôn tìm m□ i cách tiêu di□ t cái gai nh□ n Khe Sanh, đâm vào y□ t h□ u đ□□ ng mòn Tr□□ ng S□ n. Cu□ i năm 1967, tr□ óc khi m□ màn cu□ c t□ n công đ□ m máu T□ t M□ u Thân 1968, Võ Nguyên Giáp đã m□ m□ t m□ t tr□ n Đ□ n Biên Ph□ th□ 2 t□ i thung lǔng Khe Sanh, v□ i ý mu□ n d□ quân M□ vào r□ đ□ tiêu di□ t nh□ đã t□ ng x□ y ra vào năm 1954 trên đ□ t b□ c. Nh□ ng Giáp đã tính toán sai, vì Hoa K□ m□ nh h□ n Pháp c□ 100 l□ n, l□ i có m□ t l□ c l□□ ng h□ i pháo không quân hùng h□ u, nên cu□ i cùng B□ c Vi□ t ph□ i chém vè v□ H□ L2o, b□ l□ i t□ i Khe Sanh h□ n 20.000 xác b□ đ□ i, t□ l□ 90% quân s□ tham đ□ tr□ n chi□ n. Cũng t□ i đây, ngoài quân M□ , còn có m□ t đ□ n v□ VNCH duy nh□ t đ□□ c tăng phái, đó là TD37 Bi□ t Đ□ ng Quân. Đ□ n v□ này dù quân s□ ít □ i, l□ i b□ n□ m ti□ n đ□ n nh□ ng su□ t th□ i gian chi□ n cu□ c, đã gi□ v□ ng đ□□ c phòng tuy□ n phía nam c□ a căn c□ Khe Sanh, qua nhi□ u đ□ t t□ n công bi□ n ng□□ i c□ a SD304 B□ c Vi□ t.

Trong cu□ c t□ n công kích T□ t M□ u Thân 1968, c□ ng s□ n th□ t b□ i hoàn toàn trên chi□ n tr□□ ng, nên h□ u h□ t tàn binh đ□ u rút v□ phía bên kia biên gi□ i Vi□ t-Miên-Lào, trên đ□□ ng mòn Tr□□ ng S□ n. Phía VNCH và Hoa K□ đã m□ nhi□ u cu□ c hành quân truy quét. T□ i Vùng 1 chi□ n thu□ t, ngày 16-4-1968 SD1ky binh M□ + TrD3/SD1BB/VN hành quân Lam S□ n 216-Dela Ware t□ o thành vùng A L□□ i. K□ ti□ p hành quân Sonerset Plain Lam S□ n 246 c□ a SD101Dù M□ + TrD1/SD1BB/VN t□ i vùng A L□□ i, Tà B□ t và m□ t khu 609. Đ□ u năm 1969, SD101Dù + TrĐ9/TQLC/HK + TrD3/SD1BB/VN t□ o thành thung lǔng A Shau. Vùng này có m□ t ng□ n núi cao trên 1000m, n□ m ngay biên gi□ i Lào-Vi□ t, nh□ m□ t bình phong án ng□ các căn c□ A L□□ i, Tà B□ t, A Sha. M□ t tr□ n đ□ ng đ□ kinh khi□ p đã x□ y ra t□ i đây gi□ a hai phía. Cùng tham chi□ n, không quân, pháo binh và các pháo đài bay B52, đã gi□ i xu□ ng chi□ n tr□□ ng h□ n m□ t tri□ u cân Anh bom các lo□ i, trong s□ này có 152.000 cân Anh bom l□ a, khi□ n cho đ□ i núi, c□ cây, r□ ng xanh và xác cán binh b□ đ□ i c□ ng s□ n B□ c Vi□ t b□ l□ i khi chém vè, đ□ u bi□ n thành tro b□ i. C□ m th□□ ng cho s□ ph□ n con ng□□ i vì tem phi□ u, h□ kh□ u, mà ph□ i sinh b□ c t□ nam, nên m□ t ký gi□ M□ có m□ t t□ i tr□ n đ□ a, vi□ t bài trên báo, đã ví von đ□ t tên núi □ p Bia là Hamburger Hill. Sau này, báo chí VC hǎnh di□ n tuyên truy□ n v□ i th□ gi□ i, vì M□ ch□ t nhi□ u quá, nên m□ i có cái tên ng□ ng h□ i trên.

Nh□ ng m□ t bi□ n c□ c□ c k□ quan tr□ ng trên, g□ n nh□ làm đ□ o l□ n chi□ n l□□ c xâm lǎng

mii n nam cá a Bi c Vii t, cũng như chin thi ng gi n kh cá VNCH, nh u như Nixon-Kissinger không bán đi ng Mii n Nam cho Bi c Vii t, qua cai gi i là Hii p đi nh Ba Lê 1973. Đó là cuc chính bii n trên đi t Mii n vào năm 1970. Ai cũng bii t Kampuchia ti năm 1960, là hu cá an toàn cá a cá ng si n Bi c Vii t, đi như n tri c tip hàng hóa quân đi ng vii n tri cá a các nh c XHCN, ti i hi cá ng Sihanouk Ville nh m trong vi nh Thái Lan. Đây cũng là ti ng hành dinh cá a Cá c R, đi u nho chi huy cá a đi ng bi cá ng si n mii n nam, qua ngy danh MTGPMN. Ngày 18-3-1970, Lonol là t đi Sihanouk và theo Mi. Quân Mii n cũng đi c là nh ti n công các mi t khu cá a Bi c Vii t trên đi t Mii n. Chin tranh đã nho toàn đi n trên đi t chùa Tháp. Liên quân Khmer Đi cá a Polpot và VC phi n công và bao vây thi đo Nam Vang, đi ng thi i ngi Mii n qua si xúi ngi m cá a tân chính phi Lonol, đã đi ng lot “ CẤP DUi NG “ Vii t Ki u khi p nh i, gây thi m tri ng thi ng đau cho hu ng vi n ngi i dân vô ti i, bi vi là y do Bi c Vii t gây ra ti mi y năm tri c.

Đi cá ú đi ng bào vi nh c, đi ng thi i mi n đi p thanh toán các căn cá đi a và cá c R ti i biên gii i Vii t-Mii n, theo yêu cá u cá a Lonol. Do trên,QLVNCH đã ti chi c cac cuc hành quân ri t qui mô, mang tên Toàn Thi ng 41,42,43 do QD3 đi m trách. Song xong QD2 cũng hành quân Bình Tây và QD4 có hành quân Cá u Long. Tri cuc hành quân Toàn Thi ng 43, do là c là ng hi n hi p Vii t-Mi, gi m SD1 Không vi n Hoa Kh + Là Đoàn 3 Nhi y Dù và Thii t Đoàn 2 kh binh/VN. Ti t cá các cuc hành quân khác, đi u đo QLVNCH đi m trách, đã giúp Lonol chim là i thi đo Nam Vang, hi cá ng Sihanouk Ville, đi ng thi i phá vi gi n như toàn đi n các mi t khu cá a VC, trong đó có Trung i ng Cá c R. Trên bii n Đong, Hà i quân Mi còn ti chi c cuc Hành quân Market Timer, đi truy đu i các tàu thuyi n cá a Bi c Vii t, trong vii c chuyi n vi n quân trang đi ng vào Nam, bi ng tuyi n đi ng bii n 559B.

Đi cá u si ng đoàn quân xâm làng đong đi o, đang có mi t i mii n nam, trong lúc các căn cá tip vi n ti i Mii n vi a bi phá hi y, nên cá ng si n Bi c Vii t đã gia tăng quân là c, bi ng mi i giá gii vi ng cho đi c Huyi t là HCM trên đi t Lào, mà tri ng đi m là Thi tri n hoang tàn Tchépone. Đây cũng lý do mà QLVNCH đã mi cuc Hành quân Lam Si n 719 ti i Hà Lào năm 1971, mi t tri n chim đi m máu như t trong Đong Đi ng thi chin 2 (1960-1975). Phía VNCH có 17.000 quân tham đi, gi m các SD Nhi y Dù, SD TQLC, SD1BB, Liên Đoàn 1BDQ và Là Đoàn 1 Thii t Giáp. Vi phía cá ng si n Bi c Vii t có Quân Đoàn 70B, các SD2, 304,308, SD phòng không.. Quân Mi chi đóng bên kia biên gii i, yi m tri không vi n, hi i pháo, pháo binh.. Cuc hành quân kh t thúc ngày 25-4-1971 sau khi Trung Đoàn2/SD1BB/VNCH tii n vào thi tri n Tchépone. Dù bi thii t hi i ri t nh ng như ng QLVNCH đã phi n nào đi t đi c mi c tiêu chin là c, là phá hi y hoàn toàn nhiu căn cá tip liu cá a Bi c Vii t, ti i mi t khu 609 và 611 trên đi ng mòn HCM.

B-Vi PHÍA VNCH :

Trong sui t cuc chin, hu u như ti t cá mi binh chi ng cá a QLVNCH đi u có mi t ti i

đồng ng mơn Tr ng S n, k c C nh Sát Dã Chi n, Xây D ng Nông thôn, DPQ+NQ.. Tuy nhiên đã có mặt Binh Ch ng Đ c Bi t, t ngày thành lập vào năm 1957, t i khi rã ngũ tan hàng, đã đ n đ c h o t đ ng âm th m trong lòng đ ch , trên su t đ ng mơn HCM t đông sang tây, ngay c trong lãnh th c a Miên và Lào. H là nh ng chi n sĩ “ B T KI’CH-B T CÁCH “, không có s y m tr nào c a đ n v b n và hoàn toàn t l c cánh sinh đ mà s ng trong núi r ng, nhi u n i ch a h có đ u chân ng i.

Binh ch ng LLDB có c p s s đoàn, bao g m các đ n v nh S liên l c, S công tác, S khai thác đ a hình, các liên đoàn tác chi n 31, 77, 81 Bi t cách nh y dù và Trung tâm Hu n luy n LLDB.Đông Ba Thìn t i Cam Lâm-Khánh Hòa.

Nh Kinh Kha ngày x a, các chi n sĩ Bi t Kích ra đi ít khi đ c tr v . M t s ít đã b b t t i B c Vi t và ch u ki p t i đ , t i nay nhi u ng i v n còn ch a đ c th . Vì h chính là k thù không đ i tr i chung và cũng là kh c tinh c a c ng s n, trên su t đ ng mơn. Tóm l i n i nào có VC thì n i đó có LLDB. Hai bên đã tr ng k đ u trí trong su t cuộc chi n , qua đ m i hình th c. Nh ng vì lý do b o m t, nên c hai phía, đ u không mu n nh c t i.

C-V PHÍA HOA K :

T năm 1961, Lào tr thành m t qu c gia trung l p, nên chính ph M đã b Qu c H i, nh t là tên th ng ngh sĩ đ ng dân ch thân c ng William Fullbright và cái g i là y ban ngo i giao, tìm đ m i cách ngăn ch n c m đoán quân M can thi p vào đ t Lào. Trong lúc đó, c ng s n B c Vi t không h đ m x a t i cái g i là hi p đ nh Genève 1961, t tác m con đ ng Tây Tr ng S n ngay trên đ t Lào, đ làm hành lang chuy n quân và ti p v n xâm l ng mi n nam. Cũng do Qu c H i trói bu c, nên t đ i TT Kennedy cho t i Johnson, c hai đ u dè d t trong quy t đ nh dùng vũ l c tiêu di t, ngăn ch n s xâm nh p c a cán binh b đ i, trên đ ng mơn HCM.

Vì không th s đ ng b binh, đ tránh né kh i b công lu n th gi i và qu c h i ch trích, ng i M đã dùng các ph ng ti n chi n tranh khác nh oanh t c, khai quang và dùng hàng rào đ n t . Ngay c vi c s đ ng không quân đ oanh t c cũng vô cùng bí m t, lúc đ u do các phi công thuê c a Thái Lan, Đài Loan đ m trách. V sau vì B c Vi t đã đ c Liên Xô giúp thi t trí m t m ng l i phòng không dày đ c, v i đ các lo i đ i bác, h a ti n t i tân 35,57 ly .. làm nhi u thám thính c b b n h . Vì v y đ thích ng v i hoàn c nh, Hoa K quy t đ nh x đ ng nh ng phi c oanh t c Thunderchiefs t Thái Lan, cùng các phi c F105, pháo đài bay B52.t căn c Guam, cũng nh các Hàng Không M u H m b neo trên Thái Bình

Đ^o ng, đ^o oanh t^o c liên t^o c con đ^o ng mòn HCM, trên đ^o t B^o c, Lào-Miền và trong lãnh th^o VNCH. Riêng ch^o tr^o ng c^o a T^o ng Westmoreland, t^o nh các l^o c l^o ng M^o và Đ^o ng Minh tham chi^o n t^o i VN, thì luôn mu^o n dùng b^o binh, đ^o c^o t đ^o t đ^o ng mòn HCM ngay trên đ^o t Lào. Nh^o ng ông đã b^o Qu^o c H^o i M^o ch^o ng đ^o i k^o ch li^o t vì s^o vi ph^o m hi^o p đ^o nh Geneve 1961. Ngoài ra M^o cũng luôn lo s^o va ch^o m quân s^o v^o i Trung C^o ng, khi tung quân vào Lào đ^o h^o y di^o t con đ^o ng chi^o n l^o c HCM. Đây cũng là nh^o ng bí ^o n trong cu^o c chi^o n VN m^o i đ^o c b^o t mí. Năm 1968 k^o ho^o ch v^o t biên đánh sang Lào đ^o h^o y di^o t đ^o ng mòn HCM, mang tên EL-PASO s^o p đ^o c Qu^o c H^o i M^o phê chu^o n, thì x^o y ra tr^o n T^o t M^o u Thân 1968 nên chi^o n đ^o ch trên đã b^o h^o y di^o t.

12 gi^o tr^o a ngày 30-4-1975, nh^o T^o ng th^o ng Đ^o ng văn Minh v^o i quy^o n h^o n c^o a V^o T^o ng T^o nh t^o i cao, ra l^o nh cho QLVNCH lúc đó đang còn chi^o n đ^o u kh^o p các m^o t tr^o n, bu^o ng súng đ^o u hàng gi^o c. Nh^o v^o y mà đoàn xe tăng c^o a Liên Xô, ch^o quân c^o ng s^o n B^o c Vi^o t, m^o i bon bon ch^o y đ^o c trên đ^o n ch^o t c^o a đ^o ng mòn HCM, là đ^o i l^o Th^o ng Nh^o t-Sài Gòn, r^o i ^o i s^o p hai c^o ng s^o t đ^o vào dinh Đ^o c L^o p, tr^o ng tr^o n không có phòng th^o, lính gác.

Sài Gòn hai m^o i năm đ^o i ch^o đ^o VNCH, g^o n nh^o lúc nào cũng có bi^o u tình. Th^o nh^o ng trong ngày “ vinh quang c^o a đ^o ng-bác “, m^o t c^o h^o i vàng ròng đ^o ng^o i mi^o n nam tha h^o xu^o ng đ^o ng hoan hô hòa bình, ăn m^o ng. Tuy nhiên m^o i đ^o i x^o y ra l^o i hoàn toàn trái ng^o c, ch^o ng t^o ng^o i mi^o n nam không ph^o i ai cũng h^o h^o i tin hay thân c^o ng, nh^o m^o t s^o báo chí th^o i đó đã x^o ng. Theo h^o ng trăm nhà báo ngo^o i qu^o c có m^o t hôm đó, trong s^o này có nhi^o u ng^o i thân c^o ng, cho bi^o t : “ tr^o a 30-4-1975, khi quân B^o c Vi^o t vào Sài Gòn, đã không có c^o nh ng^o i th^o đ^o hàng hàng l^o p l^o p, t^o ra đ^o ng, mi^o ng la c^o ph^o t.. nh^o h^o t^o ng làm qua nhi^o u bi^o n c^o trong quá kh^o. “. Nói chung ch^o có cán b^o đ^o ng và SD304 khẩn đ^o tân l^o p ra chào đón quân ta v^o, còn dân chúng Sài đ^o l^o p thì ch^o y tr^o i ch^o t theo chân M^o đ^o ngo^o i qu^o c, s^o khác lo ch^o m đ^o .. nên có ai r^o nh đ^o mà bi^o u tình, xu^o ng đ^o ng nh^o đ^o ng mong đ^o i.

Sau đó Hà N^o i cho thu l^o m hài c^o t cán binh b^o đ^o i đã ch^o t trên đ^o ng mòn, t^o p trung làm nghĩa trang Tr^o ng S^o n, t^o i xã Gio An, qu^o n Gio Linh, t^o nh Qu^o ng Tr^o. Còn T^o nh U^o Bình-Tr^o-Thiên thì t^o ch^o c tour du l^o ch, đ^o du khách trong và ngoài n^o c t^o i thăm m^o y cái xác xe tăng M^o, cây c^o u treo Dakrong do công binh Cu Ba làm t^o ng và đ^o i Hamburger Hill.. Riêng đ^o ng Tr^o ng S^o n tây thì b^o hoang hoàn toàn và m^o i đây Lào cho phép Trung C^o ng trùng tu, n^o i li^o n xa l^o Vân-Nam-B^o c Trung Lào mà t^o ng lai con đ^o ng này s^o thông t^o i h^o i c^o ng Kompong Som c^o a Kampuchia, nh^o năm x^o a B^o c Vi^o t đã làm.

Nay ng^o i ng^o m nghĩ , m^o i th^o y nhà văn Xuân Vũ vi^o t “ Đ^o ng đi t^o i mà không t^o i “ là đúng s^o th^o t.

Tác Giả: M đ ng Giang

Thứ Bảy, 28 Tháng 8 Năm 2010 05:21

‘ trắg chi n khu năo nùg s u v n k

núi nghìn năm quên tu i đ ng cô đ n

đòan quân x a hào khí ngút mây v n

tr i quái ác làm v tan t n tuy t

.. đây còn có nhi u b n bè Phan Thi t

đã vùi thây trong r ng l nh tây nguyên

h bậy gì là nh ng cánh chim đ n

hót o năo n i lũng đèo khe núi.. ’ ’

Xóm C n H Uy Di

Vi t nh b n hi n

C Đ i Uy Tr n Văn Thân

Tr đ ng Toán LLDB

M t xác trên nhánh r đ đ ng mơn HCM

Tháng ch p 1974

H ĐINH-M đ NG GIANG

TD1/TrD43/SD18BB

Kbc 4424 3435 - 4508